

تجلی اندیشه اسلامی در شهر با حضور مدرسه در محله

محمد مهدی گودرزی سروش^{۱*}، بهناز امین زاده گوهرریزی^۲، محمد نقی زاده^۳

^۱ دانش آموخته دکتری معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

^۲ دانشیار دانشکده شهرسازی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۳ استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۱/۳/۲۷

تاریخ دریافت: ۹۱/۱/۱۵

چکیده

مقاله حاضر با عنوان تجلی اندیشه اسلامی در شهر با حضور مدرسه در محله به روش توصیفی - تحلیلی - استنباطی به بررسی چگونگی تجلی تفکر و اندیشه اسلامی در محله می‌باشد. و بر آن است چگونگی تأثیرپذیری کالبد شهر و معماری از جهان بینی و تفکر و اندیشه یک قوم و ملت را کنکاش نماید. و چگونه شهر با نوع تفکر و جهان بینی با ترکیب از فرهنگ و الگوهای رفتاری می‌تواند معنا و مفهومی متفاوت پیدا نماید. فلسفه زندگی انسان، برگرفته از جهان بینی آن می‌باشد و جهان بینی اسلام با محوریت توحید و یکتاپرستی معنا و مفهوم خاصی به زندگی مسلمانان بخشیده است و برای هدایت بشریت با ارائه اصول و معیارها و همچنین بایدها و نبایدها طریقتی را برای شریعتی مقدس جهت رسیدن به کمال هستی تبیین نموده است. و قرآن با سوره علق و حکم به «خواندن» به پیامبر (ص) نازل شد و حس تفکر و پرسشگری انسان تهییج شد و در شهر بصورت فضای تربیتی تجسم پیدا نمود. قرآن کریم با دعوت به تفکر و تعقل و ایجاد حس پرسشگری توانسته است از ۱۴۰۰ سال پیش انسان را به تحقیق و پژوهش دعوت نماید. و رفته رفته کالبدی برای آن تعریف نموده و به آن حس مکان و تقدس دهد. و با حضور در محله، معنا و مفهومی خاص به شهر اسلامی داده است. حضور مدرسه در اصل حضور روحیه جستجوگری و پرسشگری دینی است. به گونه‌ای که فرد قادر به کشف و طرح مسئله، فرضیه‌ها، گردآوری اطلاعات، توانایی تجزیه و تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری گردد.

در این مقاله با پیش فرض‌های برگرفته از جهان بینی اسلامی بدنبال معنا و مفهوم حضور مدرسه در مرکز محله براساس تفکر و اندیشه اسلامی هستیم و از نقش کاربردی و مادی آن در تنورهای غربی فراتر رفته و به معنا و چگونگی تجلی تفکر و اندیشه اسلامی در شهر را با حضور مدرسه در محله کنکاش می‌کنیم.

واژگان کلیدی: مدرسه، محله، شهر اسلامی، معماری اسلامی، جهان بینی اسلامی.

Manifestation of Islamic Thought in the City with the Presence of School in the Neighborhood*

Mohammadmehdi Goodarzisoroush

Ph.D. Graduate in Architecture, Department of Architecture, Faculty of Art and Architecture, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Behnaz Aminzadeh Goharrizi

Associate Professor, Faculty of Urbanism, College of Fine Arts, Tehran University, Tehran, Iran

Mohammad Naghizadeh

Assistant Professor, Faculty of Art and Architecture, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract:

This paper investigates the way of manifesting Islamic thinking and reflection in the neighborhood with a descriptive - analytical - deductive method, and aims to explore the quality of urban fabric and architecture influenced by the ideology and thoughts of a nation.

Philosophy of human life is derived from its ideology. Islam's ideology which is based on monotheism, has given a special meaning to the Muslims' lives, and by providing principals and criteria and also Dos and Don'ts has defined a specific path for a sacred religion to achieve the perfection of life. Quran was revealed to the Prophet with the Sura "al-Alaq" and the verdict to "read"; thus the thinking and questioning feeling of mankind was agitated, and then embodied as educational space in the city, so that the mosques and schools were born. The Holy Quran's calling for thinking, reasoning and sense of questioning in humans has been able to encourage them to research since 1400 years ago, gradually create a physical definition for it and give it a sense of place and holiness. Presence of school in the neighborhood has given a special meaning to the Islamic city, and is indeed the presence of religious searching and questioning spirit so that one is able to explore and question, present hypotheses, collect data, and finally analyze the findings and conclusions.

With the presumptions derived from Islamic ideology, this paper aims to seek a meaning for the presence of school in the neighborhood center based on Islamic thoughts, going beyond its operational and material roles in Western theories and exploring the way of manifesting the Islamic thought in the city with the presence of school in the neighborhood

Keywords: Iranian-Islamic school, Neighborhood, Islamic City, Islamic Architecture, Islamic Ideology.